



طرح شاخص مدیران خرید

مهر ۱۴۰۲



مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴



شامخ صنعت – دوره شصت و یکم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت در مهرماه (۵۳/۱۱) نسبت به ماه قبل بهبود داشته و بیشترین مقدار چهار ماهه اخیر را از تیر ماه به ثبت رسانده است، هرچند برخی از رشته فعالیت‌ها با کاهش شاخص مدیران خرید صنعت و رکود تقاضا، روبرو بوده‌اند.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۴۵/۸۱) برای چهارمین ماه پیاپی کاهشی است و سرعت کاهش شاخص بیشترین مقدار هشت ماه اخیر (به جز فروردین ماه) را به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات (۴۹/۷۲) برای چهارمین ماه پیاپی کمتر از ۵۰ ثبت شده است اگرچه سرعت کاهش آن در مقایسه با ماه‌های قبل کمتر است.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات (۴۸/۹۰) همچنان برای چهارمین ماه پیاپی کاهشی است، هرچند شدت کاهش آن در مقایسه با شهریور ماه کمتر است.
- ✓ شاخص موجودی محصول (انبار) (۵۸/۱۹) مانند ماه قبل افزایشی بوده دومین بیشترین مقدار خود را در سری ۶۱ ماهه به ثبت رسانده است.



شامخ کل اقتصاد – دوره چهل و نهم

- ✓ شاخص ترکیبی مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در مهرماه ۵۴/۱۵ گزارش شده است.
 - ✓ شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۷/۱۰) کمترین مقدار سه ماهه خود را از مرداد ماه را به ثبت رسانده است و این شاخص در هر سه بخش اقتصادی با کاهش روبرو بوده است.
 - ✓ شاخص قیمت خرید مواد اولیه و لوازم مورد نیاز در مهرماه (۷۲/۲۵) بیشترین مقدار سه ماهه اخیر و شاخص قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده نیز با ثبت عدد ۵۹/۹۶ بیشترین افزایش را طی ۵ ماه اخیر از خرداد ماه به ثبت رسانده است.
 - ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات (۴۹/۰) برای چهارمین ماه متوالی در رکود است، اگرچه شدت کاهش به میزان جزئی کمتر از شهریور بوده است.
 - ✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۹/۵۶) برای سومین ماه پیاپی کمتر از ۵۰ گزارش شده است.
- علیرغم اینکه شاخص کل و صنعت در مهرماه افزایشی و بیشتر از ۵۰ ثبت شده که نشان از رونق فعالیت‌های اقتصادی نسبت به ماه قبل است ولیکن در مجموع، بر اساس اطلاعات بدست آمده بر اساس شامخ کل اقتصاد و صنعت در ماه مهر ۱۴۰۲، می‌توان گفت که در شرایط فعلی، علاوه بر مشکل کمبود نقدینگی و تأمین ارز و تسهیلات بانکی که باعث کمبود مواد اولیه و پیمان سپاری ارزی که باعث کاهش صادرات بخش تولید شده است، استمرار مشکلات مربوط به اتخاذ قوانین محل ناگهانی و غیر کارشناسی از سوی گمرک، وزارت صمت و بورس کالا موجب مشکلاتی جدی برای فعالیت تعداد قابل توجهی از شرکت‌ها شده است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI بخش صنعت جهان، که توسط J.P.Morgan و S&P Global و با همکاری ISM و IFPSM تهیه شده است، در ماه اکتبر به پایین‌ترین سطح سه ماهه (۴۸/۸) نسبت به سپتامبر (۴۹/۲) و کمتر از میزان مرزی ۵۰/۰ گزارش شده است که چهاردهمین ماه متوالی کاهش و طولانی‌ترین توالی رکود تا کنون از دسامبر ۲۰۰۰ تا فوریه ۲۰۰۲ ثبت شده است. در اکتبر تولید، برای پنجمین ماه متوالی کاهش یافت که نشان دهنده رکود بیشتر در سفارشات جدید است. فقدان تقاضا منجر به کاهش چشم انداز مثبت در بین تولیدکنندگان شده است و خوش‌بینی به پایین‌ترین حد در ۱۱ ماه گذشته رسیده است.

در ماه اکتبر، کشورهای اروپایی (آلمان، فرانسه، هلند، لهستان، چک، اتریش، بریتانیا و ایتالیا) سهم اصلی در کاهش تولید کارخانه‌های جهان داشتند. با این وجود، در آسیا نیز مقدار تولید (به طور متوسط) کاهش یافت، زیرا افزایش رشد در هند و بهبود اندک در اندونزی و تایلند با انقباض تولید در چین و ژاپن خنثی شد. ایالات متحده آمریکا برای دومین ماه متوالی افزایش ملایمی در مقدار تولید داشت.

آخرین نظرسنجی گردآوری شده، نشان می‌دهد که شاخص ترکیبی مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در مهر ماه ۵۴/۱۵ محاسبه شده است که میزان افزایش شاخص تقریباً مشابه شهریور ماه و به مقدار بسیار جزئی کمتر است. در میان مؤلفه‌های اصلی، شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی کمتر از ۵۰ ثبت شده‌اند.

در مهر ماه، میزان افزایش در شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار (۵۸/۶۰) تقریباً مشابه ماه قبل بوده است این در حالیست که سرعت در افزایش تقاضا کاهش داشته و شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۳/۳۸) در مقایسه با شهریور ماه (۵۵/۲۰) با رشد کمتری روبرو بوده است. همچنین شاخص میزان صادرات کالا و خدمات با ثبت مقدار ۴۹/۰، برای چهارمین ماه متوالی در رکود است، اگرچه شدت کاهش به میزان جزئی کمتر از شهریور بوده است. اما همچنان محدودیت‌های صادراتی از جمله مشکلات مربوط به پیمان سپاری ارزی بر ادامه این روند کاهشی تأثیرگذار بوده است.

موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده با ثبت عدد ۴۷/۱۰، کمترین مقدار سه ماهه از مرداد ماه را به ثبت رسانده است و این شاخص در هر سه بخش اقتصادی با کاهش روبرو بوده است. کمبود نقدینگی و عدم تخصیص ارز و تسهیلات بانکی و همچنین اعمال قوانین غیرکارشناسی از سوی وزارت صمت، گمرک و بورس کالا، کسب و کارها را در تأمین لوازم مورد نیاز با مشکل روبرو کرده است. در همین حال نرخ تورم نهاده‌ها مجدداً افزایشی شده و شاخص قیمت خرید مواد اولیه و لوازم مورد نیاز در مهر ماه (۷۲/۲۵) بیشترین مقدار سه ماهه اخیر را به ثبت رسانده است. در نتیجه با بالا رفتن نرخ ارز و هزینه‌های فعالیت‌های کسب و کار، شاخص قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده نیز با ثبت عدد ۵۹/۹۶ بیشترین افزایش را طی ۵ ماه اخیر از خرداد ماه به ثبت رسانده است. افزایش نرخ ارز و تحمیل هزینه‌هایی ناشی از اعمال قوانین و مقررات غیرکارشناسی که منجر به کمبود یا بالا رفتن قیمت نهاده‌ها می‌شود، مجدداً باعث تورم قیمت‌ها شده است. این افزایش به ویژه در بخش خدمات و کشاورزی بیشتر از سایر بخش‌ها بوده است.

با وجود بهبود در شرایط تولید و انتظارات خوشبینانه کسب و کارها برای ماه آینده، شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۹/۵۶) برای سومین ماه پیاپی کمتر از ۵۰ گزارش شده است. در شرایط اقتصادی کشور مانند ماه‌های اخیر همچنان، بسیاری از کسب و کارها با کمبود نیروی کار ناشی از عدم تمایل نیروی انسانی به اشتغال و جستجوی موقعیت‌های دیگر یا مهاجرت نیروی کار متخصص روبرو هستند.

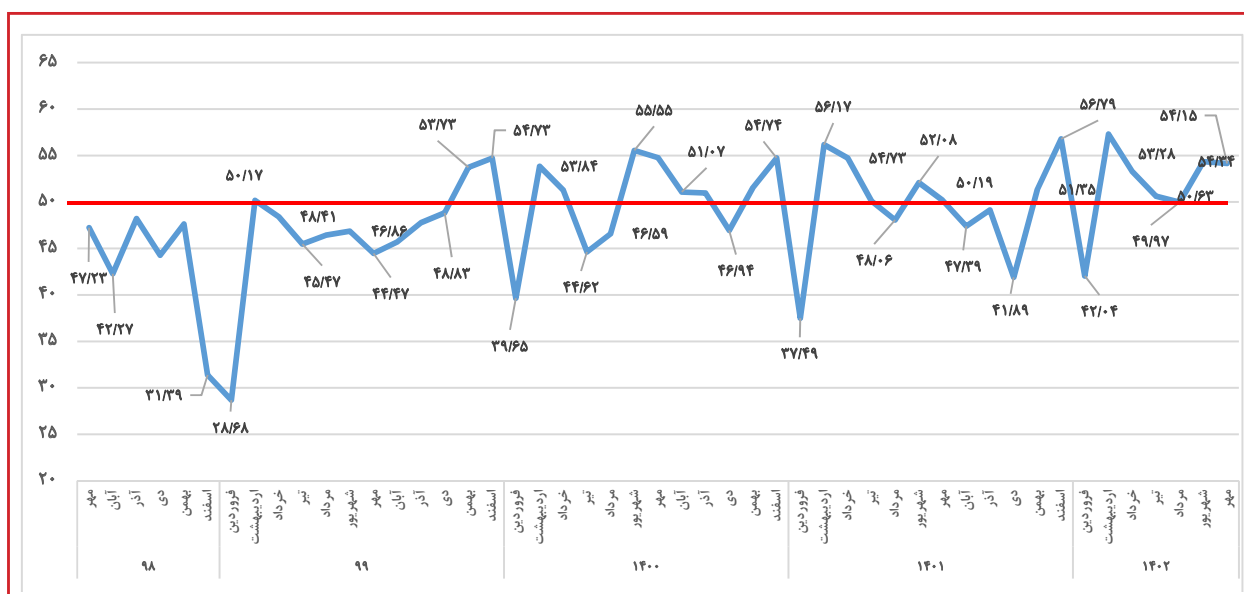
میزان فروش کالا و خدمات در کل اقتصاد (۵۳/۴۷) بعد از سه ماه متوالی رکود اندکی بهبود داشته است، هرچند فروش در بخش‌های صنعت و ساختمان کاهش داشته و بسیاری از کسب و کارها همچنان شرایط را مانند ماه قبل گزارش کرده‌اند، این افزایش در فروش عمدتاً به دلیل اندکی بهبود در بخش خدمات بوده است.

انتظارات نسبت به بهبود فعالیت کسب و کارها در مهر ماه با ثبت عدد ۶۵/۷۸ خوشبینی فعالان اقتصادی را برای ماه آینده نشان می‌دهد اما شدت انتظارات خوش‌بینانه در مقایسه با ماه قبل (۷۰/۵۰) کاهش داشته‌است. اگرچه خوشبینی فعالان اقتصادی در بسیاری از ماه‌ها به دلیل نوسانات زیاد و غیرقابل پیش‌بینی بودن و بی‌ثباتی شرایط اقتصاد مطابق انتظار پیش نرفته است.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) مهر ۱۴۰۲

مهر ۱۴۰۲	شهریور ۱۴۰۲	مرداد ۱۴۰۲	شاخص	
۵۴/۱۵	۵۴/۳۴	۴۹/۹۷	شاخص کل اقتصاد	
۵۸/۶۰	۵۸/۵۶	۵۴/۶۰	مولفه‌های اصلی	
۵۳/۳۸	۵۵/۰۲	۴۴/۸۴		میزان سفارشات جدید مشتریان
۵۹/۱۰	۵۶/۴۰	۵۴/۶۷		سرعت انجام و تحویل سفارش
۴۷/۱۰	۵۰/۹۷	۴۷/۸۸		موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
۴۹/۵۶	۴۸/۲۰	۴۹/۴۱		میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۷۲/۲۵	۶۸/۸۶	۷۰/۲۷	مولفه‌های کمکی	
۵۴/۰۹	۵۳/۱۸	۵۱/۰۱		قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
۴۹/۰۰	۴۸/۷۷	۴۸/۸۹		میزان صادرات کالا یا خدمات
۵۹/۹۶	۵۳/۵۰	۵۴/۰۸		قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده
۵۸/۲۵	۴۱/۳۷	۵۰/۸۴		مصرف حامل‌های انرژی
۵۳/۴۷	۴۹/۹۳	۴۹/۱۳		میزان فروش کالاها یا خدمات
۶۵/۷۸	۷۰/۵۰	۶۳/۳۵		انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد



شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در مهر ماه با ثبت عدد ۵۳/۱۱ نسبت به ماه قبل بهبود داشته و بیشترین مقدار چهارماهه اخیر از تیر ماه را به ثبت رسانده‌است، هرچند برخی از رشته فعالیت‌ها با کاهش شاخص صنعت و رکود در تقاضا روبرو بوده‌اند. در مهر ماه، به غیر از موجودی مواد اولیه خریداری شده که با کاهش شدید روبرو بوده، سایر مؤلفه‌های اصلی بیشتر از ۵۰ گزارش شده‌اند.

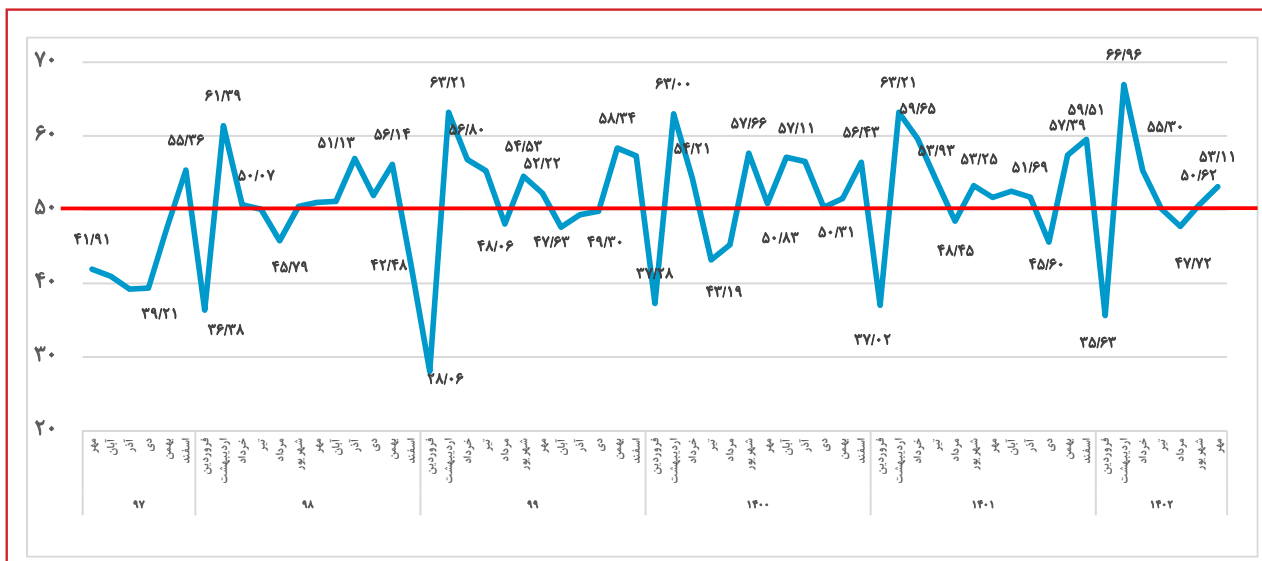
شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۴۵/۸۱) برای چهارمین ماه پیاپی کاهشی است و سرعت کاهش شاخص بیشترین مقدار هشت ماه اخیر (به جز فروردین ماه) را به ثبت رسانده‌است. کمبود شدید نقدینگی و سرمایه در گردش، عدم تخصیص ارز و تسهیلات بانکی، عرضه محدود برخی از مواد اولیه در بورس کالا و با قیمت‌های بالا، از جمله دلایل عمده کمبود مواد اولیه است که تولیدکنندگان مطرح کرده‌اند.

در مهرماه شاخص مقدار تولید محصولات با مقدار ۵۳/۳۸ اندکی بهتر از شهریورماه ثبت شده‌است، اگرچه تولید، اندکی از شرایط انقباضی ماه‌های قبل بیرون آمده‌است، اما اکثر شرکت‌ها وضعیت را در این ماه نیز مانند ماه قبل ارزیابی کرده‌اند. همچنین شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مهر ماه ۵۲/۹۳ گزارش شده است که بعد از رکود سه ماهه، تقاضای مشتریان کمی بهبود داشته اما همچنان تقاضا در برخی از فعالیت‌ها با رکود روبرو بوده‌است.

این در حالیست که در بخش فروش خارجی شاخص میزان صادرات کالا و خدمات با عدد ۴۹/۷۲ برای چهارمین ماه پیاپی کمتر از ۵۰ ثبت شده‌است اگرچه سرعت کاهش آن در مقایسه با ماه‌های قبل کمتر است اما همچنان قوانین مربوط به پیمان سپاری ارزی باعث شده تا بسیاری از تولیدکنندگان (به خصوص آن دسته که مواد اولیه خود را با ارز بازار آزاد تأمین می‌کنند) عملاً با صادرات در این شرایط متضرر شوند یا توجیه اقتصادی نداشته باشد.

اما در مجموع رشد اندک تقاضای داخل و کاهش صادرات و فروش خارجی باعث شده تا شاخص میزان فروش محصولات (۴۸/۹۰) همچنان برای چهارمین ماه پیاپی در رکود باشد هرچند شدت کاهش در فروش در مقایسه با شهریورماه کمتر است. بنابراین با توجه به این که رشد در بهبود تقاضای داخل بسیار اندک و تقاضای خارجی نیز با کاهش همراه بوده، به دلیل پیشی گرفتن تولید از میزان فروش، شاخص موجودی محصول در انبار مانند ماه قبل (۵۸/۱۹) افزایشی بوده و دومین بیشترین مقدار را در سری ۶۱ ماهه به ثبت رسانده‌است.

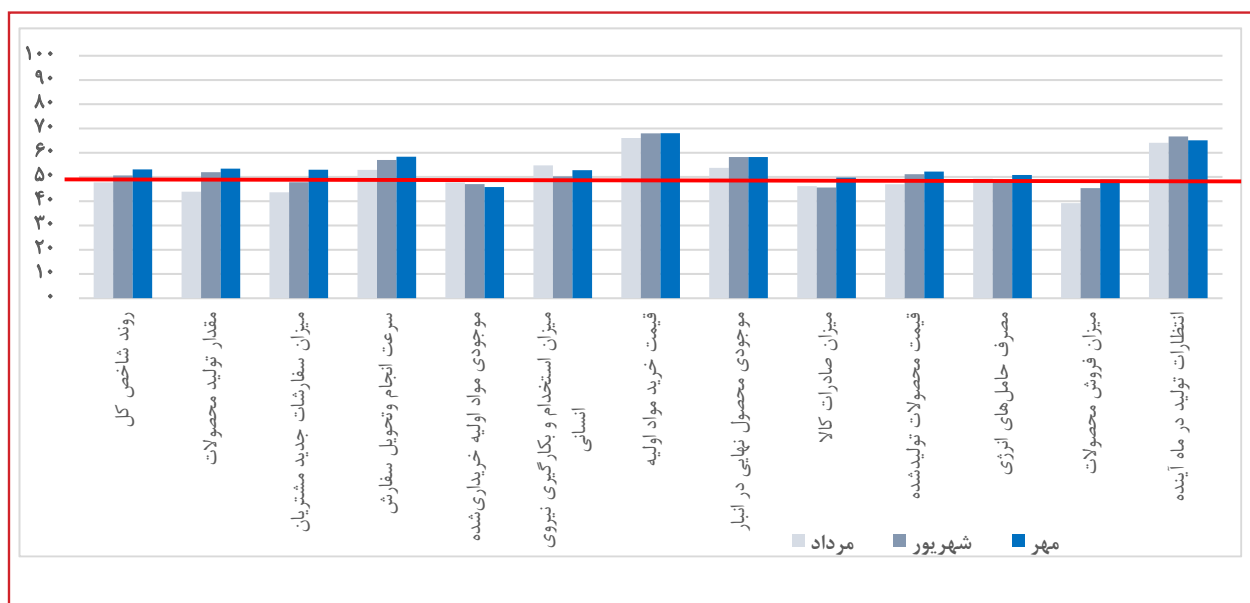
نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت



جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) مهر ۱۴۰۲

شاخص	مرداد ۱۴۰۲	شهریور ۱۴۰۲	مهر ۱۴۰۲
شاخص کل صنعت	۴۷/۷۲	۵۰/۶۲	۵۳/۱۱
مولفه‌های اصلی	مقدار تولید محصولات	۴۳/۸۷	۵۱/۹۵
	میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۳/۶۵	۴۷/۸۲
	سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۲/۹۱	۵۶/۹۶
	موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۷/۷۰	۴۷/۰۰
	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۴/۷۷	۵۰/۲۰
مولفه‌های کمکی	قیمت خرید مواد اولیه	۶۶/۰۵	۶۷/۹۸
	موجودی محصول نهایی در انبار	۵۳/۷۵	۵۸/۱۹
	میزان صادرات کالا	۴۶/۲۱	۴۵/۶۳
	قیمت محصولات تولیدشده	۴۶/۹۶	۵۱/۱۱
	مصرف حامل‌های انرژی	۴۹/۳۰	۴۸/۳۲
	میزان فروش محصولات	۳۹/۱۶	۴۵/۳۷
	انتظارات تولید در ماه آینده	۶۴/۰۸	۶۶/۶۵
	رشد شاخص کل	۵۳/۱۱	۵۳/۳۸

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به مهر ۱۴۰۲



جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید مهر ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و میلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۵۳/۸	۵۷/۷	۶۶/۹	۵۷/۰	۵۴/۶	۴۶/۷	۵۹/۴	۵۱/۱	۵۴/۴	۴۱/۲	۵۳/۸	۵۱/۱
مقدار تولید محصولات	۵۶/۳	۵۹/۴	۷۵/۰	۵۵/۰	۵۷/۷	۴۶/۸	۵۹/۷	۵۰/۰	۵۴/۲	۳۷/۵	۵۴/۲	۵۰/۰
میزان سفارشات جدید	۵۹/۴	۵۹/۴	۷۵/۰	۵۷/۵	۵۷/۷	۴۱/۵	۶۳/۹	۴۶/۷	۵۴/۲	۳۷/۵	۴۵/۸	۶۴/۳
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۰/۰	۶۲/۵	۶۲/۵	۶۵/۰	۵۷/۷	۴۸/۹	۶۶/۷	۵۹/۸	۵۸/۳	۵۰/۰	۷۰/۸	۵۷/۱
موجودی مواد اولیه	۴۳/۸	۵۰/۰	۵۰/۰	۵۷/۵	۴۲/۳	۴۱/۵	۴۴/۴	۴۷/۸	۵۸/۳	۳۷/۵	۳۳/۳	۳۵/۷
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۰/۰	۵۳/۱	۵۶/۳	۵۲/۵	۵۰/۰	۵۵/۳	۵۴/۲	۵۴/۳	۵۰/۰	۴۶/۴	۶۲/۵	۳۵/۷
قیمت خرید مواد اولیه	۸۷/۵	۶۵/۶	۶۸/۸	۵۲/۵	۸۴/۶	۵۳/۲	۷۵/۰	۷۰/۷	۷۰/۸	۶۹/۶	۷۵/۰	۶۴/۳
موجودی محصول (انبار)	۵۹/۴	۵۶/۳	۳۱/۳	۶۵/۰	۷۳/۱	۶۳/۸	۶۲/۵	۵۴/۳	۴۵/۸	۵۰/۰	۳۷/۵	۵۰/۰
میزان صادرات کالا	۵۳/۱	۵۰/۰	۶۲/۵	۴۷/۵	۵۰/۰	۴۱/۵	۵۴/۲	۵۳/۳	۵۸/۳	۴۲/۹	۳۳/۳	۵۰/۰
قیمت محصولات تولیدشده	۵۶/۳	۶۵/۶	۶۲/۵	۵۰/۰	۵۳/۸	۳۹/۴	۵۶/۹	۵۴/۳	۵۴/۲	۴۸/۲	۷۵/۰	۵۷/۱
مصرف حامل‌های انرژی	۵۶/۳	۵۶/۳	۵۶/۳	۴۷/۵	۴۶/۲	۴۶/۸	۵۶/۹	۵۲/۲	۴۵/۸	۴۸/۲	۵۸/۳	۵۷/۱
میزان فروش محصولات	۵۹/۴	۵۹/۴	۶۲/۵	۶۲/۵	۵۰/۰	۳۶/۲	۵۶/۹	۴۶/۷	۴۵/۸	۳۹/۳	۴۵/۸	۵۰/۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۵/۶	۶۵/۶	۸۱/۳	۷۵/۰	۶۱/۵	۶۲/۸	۶۳/۹	۷۰/۷	۶۶/۷	۴۸/۲	۵۴/۲	۵۷/۱

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در مهر ماه ۱۴۰۲:

- همچنان مشکل تأمین ارز مورد نیاز تولیدکنندگان برای واردات مواد اولیه وجود دارد.
- مواد اولیه‌ای که در بورس کالا عرضه می‌شود با حجم بسیار کمی است و در برخی از موارد در قیمت‌های بالایی (گران) عرضه می‌شود، به طوری که نیاز تولیدکننده برآورده نمی‌شود و شرکت‌ها ناچار به تهیه مواد اولیه در بازار آزاد هستند. (صنایع لاستیک و پلاستیک)
- کمبود سرمایه در گردش و نقدینگی هم از طرف خریداران و هم شرکت‌ها باعث شده تا شرکت‌ها با رکود شدید تقاضا در بازار روبرو باشند. (صنایع شیمیایی)
- عدم پرداخت مطالبات تولیدکنندگان از سوی وزارت نیرو و بانک مرکزی شرکت‌ها را در آستانه تعطیلی قرار داده‌است. (صنایع فلزی)
- عدم پرداخت مطالبات از سوی مشتریان بزرگ شرکت‌ها را دچار کمبود شدید نقدینگی کرده‌است. (صنایع شیمیایی)
- بخشنامه‌های کارشناسی نشده و ناگهانی از سوی برخی دستگاه‌های اجرایی مانند وزارت صمت، گمرک و بورس کالا، هزینه‌های زیادی را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کند. از جمله سهمیه بندی حجم واردات که باعث شده علاوه بر این که به کالاهایی که از چندین ماه قبل از وجود قوانین جدید ثبت سفارش شده و خریداری شده بود اجازه ترخیص ندهند، هزینه‌هایی مانند انبارداری گمرکی و جریمه نیز به آن اضافه شود.
- ایجاد سامانه‌های ناکارآمد به جای اینکه موانع تولید را سهولت ببخشد باعث ایجاد مشکلات بیشتر برای شرکت‌ها می‌شود. از جمله آن سامانه بازارگاه در شرایطی که شرکت‌ها برای تأمین مواد اولیه مورد نیاز در سامانه پول واریز کرده‌اند و منتظر توزیع محصول از طرف دولت هستند به دلیل عدم عرضه در سامانه ناچارند تا به قیمتی چندبرابر آنچه در سامانه واریز کرده‌اند از بازار آزاد تهیه کنند.

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰/۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در اکتبر ۲۰۲۳

شامخ کل



شامخ صنعت

